
Според *Описание на Европа* на Хекатей Бориза е *ρὸλιј*, тоест *град* □ на персите в Европа/Тракия (Hecataeus, Fr. 166 (apud FGrH)).

Това сведение на Хекатей е достигнало до нас благодарение на по-късните автори Стефан Византийски (Steph. Byz. 176, 11, s.v. Βὸρουζα) и Херодиан □ (Herodian, II, 937, 10 L). За Хекатей всяко населено място е град (*ρὸλιј*). Такава е представата на автора от края на VI и началото на V в. пр. Хр, когато той е книжовно активен. Това е време, през което все още различаването и противопоставянето елини-варвари не е достатъчно ясно изразено в елинската култура и историопис.

Елий Херодиан и Стефан Византийски предоставят две важни опорни точки, които насочват към локализацията на Бориза. На първо място това е изречението от Хекатей, който ни препредава Херодиан – “....*след това град Бориза на персийците, след това Тиниада.*”. Този пасаж от античния автор твърди, че Бориза се намира южно от нос Тиниада (дн. Инеада), ако се приеме, че изброяването на топонимите е с посока от юг на север.

Следващият репер е добавката на Стефан Византийски, който изрично твърди, че полисът е *понтийски*. Най-естествено изглежда предходното, в южна посока, селище, споменато от Херодиан, да е **Салмидесос** (дн. Къйъкьой, старото Мидия). При това положение локализацията на Бориза трябва да се търси в пространството между Салмидесос и нос Тиниада. В този район не е известно селище по археологически данни. Бъдещи теренни обхождания и археологически разкопки могат да променят тази представа. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Димитър Дечев, в своя компедиум на тракийските езикови остатъци, причислява Бориза към тракийския топонимичен пласт. Освен тракийското название не е известно персийско име на този

укрепен пункт. Логично е да се мисли, че преди настаняването на персите в Тракия, когато то се превръща в персийски *град*, тук е съществувало тракийско селище с име Бориза,?

Бориза на Хекатей не е същински *град*, а е по-скоро укрепен персийски пункт по крайбрежието на Западния Евксински понт, който е установен по времето на похода на **Дарий I** срещу скитите, или още по-рано, по време на военната активност на **Мегабаз** в Европейска Тракия. Несъмнено е, че в крепостта Бориза е резидирал персийски военен гарнизон във времето между операцията на Мегабаз в Тракия, около 515 г.пр.Хр. (или похода на Дарий I срещу скитите около 513 г.пр.Хр.) до 478 г.пр.Хр., когато сигурните комуникации между Европа и Мала Азия са прекратени поради военната активност на Атина в района на Протоците, което вероятно е една от причините, довели до необходимостта персийският гарнизон в Бориза да бъде изтеглен от Европа в Азия.

Античните автори от тази епоха не споменават военна активност на елините (атиняни) срещу персийската крепост Бориза.

Мирослав Издимирски □

□

Литература

Ботева Д. Военните успехи на Мегабаз в Тракия предвижването на

на Ксеркс от Дориск до Акант: връщане към Херодот. □ – *Анали*, 2008, 2-4, 121-128

Данов Хр. Към историческия облик на древна Тракия II. Хекатей, Херодот, Тукидид и Ксенофонт. – В: Хр. Данов. Тракийско изворознание, Велико Търново, 1998², 56-58

Делев П. Надгробните могили при Симеоновград, Одриското царство и тракийските племена в долината на Хеброс. – В: Спасителни археологически разкопки по трасето на железопътната линия Пловдив – Свиленград през 2005 г. Велико Търново, 2008, 211-232

Фол А. Политическа история на траките. София, 1972, 54-56

Фол А. Проучвания върху гръцките извори за древна Тракия. Тракия в Периегезата на Хекатей. – *ГСУ – ФИФ*, т. 66, кн. 3, 1975, 19 - 33

Archibald Z. H. Inland Thrace. – In: M. Hansen, H. Thomas, H. Nielsen (eds.) *An Inventory of Archaic and Classical Poleis*. Oxford Univ. Press, 2004, 885 - 899

Avram A., J. Hind, G. Tsetsckhladze. The Black Sea Area. – In: M.H. Hansen, T.H. Nielsen (eds.) *An Inventory of Archaic and Classical Poleis*. Oxford Univ. Press, 2004, 924 - 974

Detschew D. Die thrakischen Sprachreste. Wien, 1957, 76.

Hansen M. H. Hekataios' Use of the Word Polis in his Periegesis.
– In: T.H. Nielsen (ed.) Yet More Studies in the Ancient Greek
Polis (CPCPPapers 4). Stuttgart, 1997, 17 – 27

Jacoby F. Hekataios – *RE*, VII, 2, 1912, col. 2667-2750

Ruge W. Boryza – *RE*, III, 1, col. 739-740

□